

דברי תורה וחינוך

א סולת פלבוץ

ויקהל | הרב אלחנן לוי ראש ישיבת תמ"ר

בס"ד

באחד באדר משמיעין על השקלים. למה באדר? ויראה שהוא זמן תשובה כמו אלול סוף השנה, כי גם בניסן ר"ה. ובאדר תשובה מאהבה. לכך מרבין בשמחה שנתעורר רצון ונדיבות בכל איש מישראל. שזה ענין השקלים לעורר נדיבות ישראל כי בוודאי אין רצון ה' במחצית השקל. רק בהתעוררות רצון פנימי שבין ישראל לאביהם שבשמים. כי יש בכל איש ישראל נקודה פנימית בלתי לה' לבדו. '

(שפת אמת פרשת שקלים)

השפת אמת הראשון על פרשת שקלים מברר שחודש אדר – כמו חודש אלול, הוא חודש של הכנה. אלול הכנה לראש השנה, ואדר הכנה לחודש ניסן. באלול נדרשת עבודה של תשובה מיראה, במקביל, באדר נדרשת עבודה של תשובה מאהבה. ממשיך השפת אמת ומסביר שדווקא מצוות מחצית השקל, יש בכוחה לעורר את הנקודה הפנימית שיש בכל יהודי. דרך החובה של כל אחד לתת 'מחצית השקל', להיות בתנועה של נדיבות ופתיחת הלב, מתעורר הכח הפנימי של כל יהודי להתקרב לאבינו שבשמים.

משל נפלא מסביר ומבאר את העניין.

הרבי מליבוביץ' מביא את המשל על מנת להסביר מדוע היה צריך הקב"ה להראות למשה 'מטבע של אש'? במה התקשה משה רבינו במצוות מחצית השקל שהיה נדרש שיראהו באצבע? השיטה המקובצת מפרש את השאלה באופן אחר – משה לא התקשה בצורתו של המטבע אלא בהבנה של תוכן העניין, איך מצוות מחצית השקל יכולה להיות 'כופר נפש'?

יובן על פי משל (יש אומרים שמקורו מהבעל שם טוב): אחד למד מלאכת צורפות הכסף והזהב, והמלמד הראה לו כל פרטיה, אלא שלא אמרו לו מרוב פשיטות הדבר, שצריך לשים אש תחת הכסף והזהב. כשהתלמיד עשה לאחר מכן כל פרטי המלאכה, דילג על פרט זה ולא הצית אש מלמטה, ומובן שמכל עבודתו לא יצא דבר והזהב נשאר גולמי כמקודם.

זו הייתה תשובת הקב"ה על ידי שהראהו מטבע של אש: נתינת המטבע כשלעצמה אינה מגעת בעצם הנפש ולכפר עליה, רק כשמצרפים את האש ונותנים את המטבע בחמימות הנובעת מעצם הנשמה, מ'נר ה' נשמת אדם', אז יכולה מחצית השקל להיות כופר נפשו.

שבת שלום!